

Kinnitatud

juhatuse otsusega nr 19 – 4

13. märts 2018

GAASI PÄRITOLUTUNNISTUSTE KASUTAMISE TÜÜPTINGIMUSED

1. Üldsätted

- 1.1. Käesolevad gaasi päritolutunnistuste kasutamise tüüptingimused (edaspidi Tüüptingimused) sätestavad päritolutunnistuste väljastamise ja kasutamise tingimused. Tüüptingimused kehtestatakse maagaasiseaduse § 10³ lg 5 alusel ning alati kohaldatakse kehtivaid Tüüptingimusi.
- 1.2. Päritolutunnistuse all peetakse silmas maagaasiseaduses sätestatud elektroonilist dokumenti, mille Ühing annab tootjale (edaspidi Tootja) tema taotluse alusel ja mis tõendab, et tootja on tootnud biometaani.
- 1.3. Kaupleja (edaspidi Kaupleja) on turuosaline, kes omab päritolutunnistuste kontot gaasi päritolutunnistuste infosüsteemis (edaspidi Registris), teostab toiminguid päritolutunnistustega, kuid kellel endal ei pea olema tootmisseadmeid.
- 1.4. Tootja on turuosaline, kes lisaks päritolutunnistustega kauplemisele toodab Eestis asuva tootmisseadmega biometaani taastuvatest allikatest.
- 1.5. Tüüptingimused reguleerivad muuhulgas järgmisi toiminguid:
 - 1.5.1. Päritolutunnistuste väljastamine;
 - 1.5.2. Päritolutunnistuste kustutamine (kasutamine);
 - 1.5.3. Päritolutunnistuste riigisisene ülekanne;
 - 1.5.4. Päritolutunnistuste aegumine.
- 1.6. Päritolutunnistustega toimingute tegemiseks avab Elering AS (edaspidi Ühing) turuosalise allkirjastatud avalduse *LISA 1. Gaasi päritolutunnistuste kasutamise tüüptingimustega nõustumise avaldus* alusel talle Registris päritolutunnistuste konto.
- 1.7. Turuosalisel on õigus igal ajal lõpetada konto kasutamine, teavitades sellest Ühingut kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis 30 kalendripäeva ette. Konto kasutamise lõpetamine ei vabasta turuosalist vastutusest juba tekkinud kohustuste osas.
- 1.8. Ühingul on õigus kehtestada ja võtta põhjendatud tasu päritolutunnistuste konto kasutamise ja toimingutega seonduvalt. Tasude kehtestamise puhul avaldatakse tasumäärad Ühingu veebilehel vähemalt 30 kalendripäeva ette.

2. Päritolutunnistuste väljastamise tingimused

- 2.1. Ühing väljastab Registris kasutades gaasi päritolutunnistusi Eesti Vabariigis tegutsevatele Tootjale, kes toodab biometaani maagaasiseaduses või selle alamaktides sätestatud tingimustel taastuvast energiaallikast. Tulenevalt Tootja ja/või võrguettevõtjate poolt esitatud andmetest tõendab Ühing Registris olevate päritolutunnistuste vahendusel toodetud gaasi päritolu, tootmise aega jt õigusaktidega nõutavaid omadusi.
- 2.2. Päritolutunnistusi väljastatakse päritolutunnistuse normenergiaühiku ehk 1 MWh kohta.
- 2.3. Päritolutunnistusi saab arvele võtta päritolutunnistuse võimaliku kasutusperioodi jooksul, milleks on 12 kuud asjaomase energiaühiku tootmisest. Tootmist arvestatakse kalendrikuu täpsusega.
- 2.4. Tagamaks päritolutunnistuste usaldusväarsust ja ühekordset väljastamist päritolutunnistuse normenergiaühiku (1 MWh) kohta on päritolutunnistuste väljastamise taotluste esitamise eelduseks Eesti

Vabariigis asuva tootmiseseadme registreerimine Ühingu poolt hallatavas elektroonilises taastuvatest energiaallikatest tootvate tootmiseseadmete andmebaasis.

- 2.5. Gaasikoguse mõõtmisel, mille vastu päritolutunnistus väljastatakse, kohaldub Mõõteseaduse § 5 lg 1.
- 2.6. Mõõtesüsteem peab võimaldama mõõtepunktis mõõteandmete tunnipõhist salvestamist ja talletamist vähemalt 2 (kahe) kuu ulatuses. Eraldatud võrgus olevad biometaani tootjad peavad esitama tunnipõhised tootmisandmed tootmiskuule järgneva kuu 2. (teiseks) kuupäevaks või sellele järgnevas tööpäevaks Registri poolt etteantud vormil ja formaadis.
- 2.7. Väljastatud päritolutunnistusel esitatakse järgmised andmed:
 - 2.7.1. päritolutunnistuse väljastamise aeg ning tunnistuse identifitseerimisnumber;
 - 2.7.2. tootja nimi, asukoha aadress ja kontaktandmed;
 - 2.7.3. tootmiseseadme asukoht, liik (puhastustehnoloogia) ja nimi võimsus;
 - 2.7.4. kuupäev, millal tootmiseseade gaasi esimest korda väljastas;
 - 2.7.5. gaasi energiaühiku tootmise algus- ja lõppkuupäev;
 - 2.7.6. gaasi energiaühiku tootmiseks kasutatud toorainete loetelu ja protsent;
 - 2.7.7. teave gaasi energiaühiku vastavuse kohta atmosfääriõhu kaitse seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse kriteeriumitele.
- 2.8. Igale päritolutunnistusele omistatav kordumatu identifitseerimisnumber on päritolutunnistuse õiguspärasuse tuvastamise aluseks. Identifitseerimisnumber genereeritakse Registri poolt.
- 2.9. Päritolutunnistus väljastatakse Tootja kontole hiljemalt tootmiskuule järgneva kuu 3. (kolmandaks) kuupäevaks vastavalt biometaani Tootja poolt toodetud kogusele.

3. Tootjaks või Kauplejaks registreerimise ning tootmiseseadme registreerimise tingimused

- 3.1. Tootjal, kes toodab gaasi taastuvast energiaallikast ning soovib toodetud kogusele päritolutunnistuse väljastamist, peab gaasi päritolutunnistuse väljastamiseks olema avatud Ühingu Registris konto. Tootja võib volitada ennast esindama päritolutunnistustega seonduvate tehingute korral Registris kontot omava kaupleja rollis juriidilise isiku.
- 3.2. Tootja või Kaupleja peavad esitama järgmised andmed:
 - 3.2.1. Tootjaks registreerimisel tuleb esitada Registris järgmised andmed:
 - 3.2.1.1. Tootja nimi, aadress, kontaktandmed;
 - 3.2.1.2. Tootja äriregistri kood;
 - 3.2.1.3. KMKR kood;
 - 3.2.1.4. EMTAK kood;
 - 3.2.1.5. EHAK kood;
 - 3.2.1.6. Töötajate arv;
 - 3.2.1.7. Tootja arveldusarve number ning panga nimi;
 - 3.2.1.8. Tootja poolt määratud esindusõiguslike isikute nimekiri.
 - 3.2.1.9. Vajadusel muud andmed ja tõendused.
 - 3.2.2. Kauplejaks registreerimise vormil esitatakse järgmised andmed:
 - 3.2.2.1. Ettevõtte nimi, aadress, kontaktandmed ning äriregistri number
 - 3.2.2.2. Volitatud (esindusõiguslike) isikute nimed;
 - 3.2.2.3. Vajadusel muud andmed ja tõendused.
 - 3.2.3. Tootmiseseadme registreerimisel esitatakse järgmised andmed:
 - 3.2.3.1. Tootmiseseadme nimi, aadress;
 - 3.2.3.2. Tootmiseseadme EIC kood (W-kood), mille täidab Ühingu administraator. Pärast registreerimist omistatakse tootmiseseadmele registripidaja poolt tootmiseseadme unikaalne W-Kood;
 - 3.2.3.3. Tootmiseseadme mõõtepunkti ehk arvesti EIC kood (Z-kood), mille täidab Ühingu administraator. Kui tootmiseseade pole ühendatud gaasivõrguga, siis registreerib mõõtepunkti ja väljastab sellele koodi registripidaja.

- 3.2.3.4. Tootmiseseadme mõõtepunkti aadress;
 - 3.2.3.5. Informatsioon tootmiseseadme omatarbe kohta. Juhul, kui tootmiseseadmel on omatarbe ning tootmise andmeid ei ole võimalik mõõta ilma omatarbeta, siis tuleb esitada ka omatarbe arvesti andmed;
 - 3.2.3.6. Kütuste loetelu ja protsendiline osakaal, mida kasutatakse tootmiseseadmes väljundenergia saamiseks;
 - 3.2.3.7. Tootmiseseadme nimivõimsus (MW);
 - 3.2.3.8. Tootja biokütuste säästvuse sertifitseerimisel kasutatud skeemi nimi ja tootjale väljastatud sertifikaadi kehtivusaeg. Tootjale väljastatud sertifikaat tuleb üles laadida registreerimise vormil.
 - 3.2.3.9. Tootmiseseadme puhastustehnoloogia tüüp;
 - 3.2.3.10. Töös oleva tootmiseseadme puhul biometaani esimest korda võrku andmise kuupäev ehk tootmise alustamise aeg;
 - 3.2.3.11. Tootja poolt saadud investeeringutoetuse summa;
 - 3.2.3.12. Tootja nõusolek tootmiseseadme andmete avalikustamiseks Ühingu veebilehel.
 - 3.2.3.13. Tootja kinnitus, et tootja teavitab Ühingut viivitamata, kuid mitte hiljem kui 10 (kümme) tööpäeva jooksul andmete muutumisest;
 - 3.2.3.14. Muud tootmiseseadme kvalifitseerimiseks vajalikud andmed;
 - 3.2.3.15. Tootja kinnitus esitatud andmete täielikkuse ja õigsuse kohta.
- 3.3. Peale nõutud andmete esitamist teostab Ühing kontrolli taotluses esitatud andmete osas ning registreerib isiku ja/või tootmiseseadme Ühingu Registris ja avab päritolutunnistuste konto.
- 3.4. Esitatud taotluses puuduste tuvastamisel teavitab Ühingu biometaani projektijuht Tootjat puudustest kirjalikult 3 (kolme) tööpäeva jooksul puuduse tuvastamisest ning kohustab Tootjat puudused 3 (kolme) tööpäeva jooksul vastava teavituse kätte saamisest arvates kõrvaldama. Puuduste kõrvaldamata jätmisel jätab Ühing tootmiseseadme registreerimata. Vajadusel võib Registri pidaja küsida täiendavat informatsiooni.

4. Päritolutunnistuste ülekannete, kustutamise ja aegumise tingimused

- 4.1. Päritolutunnistusi kasutatakse gaasi päritolu tõendamiseks tarbijatele.
- 4.2. Tarbitud gaasi päritolu tõendamiseks võib kasutada biometaani registris väljastatud päritolutunnistust. Päritolutunnistuse võib osta toodetud gaasist eraldi. Päritolutunnistuse kasutamisel toodetud gaasi päritolu tõendamiseks peab kauplejana registreeritud gaasimüüja kustutama päritolutunnistused tarbija kasuks, kelle tarbimise jaoks tõendatakse gaasi päritolu. Gaasimüüja saab kustutada päritolutunnistusi ainult tarbijate kasuks, kelle osas ta on avatud tarnija. Perioodis tarbija vastu kustutatud päritolutunnistuste kogus ei tohi ületada samas perioodis tarbija tarbitud gaasi kogust.
- 4.3. Gaasikoguse mõõtmisel, mille vastu päritolutunnistus kustutatakse, kohaldub kaubandustegevuse seadus § 4 lg 1 p 6. Eraldatud võrgus olevate biometaani tarbijate puhul peab gaasimüüja esitama tunnipõhised tarbimisandmed hiljemalt tarbimiskuule järgneva kuu 5. kuupäevaks või sellele järgnevas tööpäevaks registri poolt etteantud vormil ja formaadis.
- 4.4. Tarnitud gaasi päritolu tõendamisel tarbijale võib taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi tarne puhul tõendusmaterjalina kasutada vaid päritolutunnistusi. Väljastatud päritolutunnistust võib kasutada 12 kuu jooksul pärast asjaomase energiaühiku tootmist ning selle kehtivus lõpeb pärast selle kasutamist või aegumist. Päritolutunnistus aegub 12 kuu möödumisel tootmisest.
- 4.5. Päritolutunnistuse võõrandamisel toimub selle ülekandmine teise isiku kontole päritolutunnistuste registri kaudu.
- 4.6. Päritolutunnistuse ülekandmisel teisele isikule tuleb registris tehingu vormis sisestada järgnevad andmed:
 - 4.6.1. Saaja nimi ja registri kood;
 - 4.6.2. Saaja konto number;

- 4.6.3. Tootmiseseadme, kütuse ning aegumistähtaaja järgi sorteeritud päritolutunnistused või tunnistuste vahemikud.
- 4.7. Ühing ei võimalda esialgu päritolutunnistuste ülekandeid ja päritolutunnistuste vastuvõtmist teiste riikide registritest.
- 4.8. Kui päritolutunnistusi kasutatakse tarbijatele gaasi päritolu tõendamiseks, tuleb vastav kogus päritolutunnistusi Ühingu registris kustutada kasutades selleks ette nähtud kustutamistaotluse vormi, mis sisaldab järgmist:
- 4.8.1. Kliendi nimi (kelle kasuks päritolutunnistusi kustutatakse);
- 4.8.2. Kliendi äriregistri kood (eraisikute puhul isikukood);
- 4.8.3. Mõõtepunkti kood;
- 4.8.4. Päritolutunnistuste tühistamise põhjus ehk kasutusviis;
- 4.8.5. Päritolutunnistuste tarbimise ajaperiood;
- 4.9. Kustutatavad päritolutunnistused on grupeeritud tootmiseseadmete ning aegumistähtaegade kaupa. Kustutada saab ainult Eestis toodetud biometaani alusel väljastatud tunnistusi.
- 4.10. Biometaani tõendamiseks saab päritolutunnistusi kustutada kuni viimase 12 kuu jooksul tarbitud koguste vastu.
- 4.11. Päritolutunnistuse kustutamise järel kuvatakse kustutamisteatis, mida on võimalik saata kliendile tõendusmaterjalina elektroonselt kui ka vajadusel välja printida.
- 4.12. Kustutatud päritolutunnistuste alusel genereerib Register võrguettevõtjale jooksva kuu 6. (kuuendaks) kuupäevaks või sellele järgnevas tööpäevaks raporti eelmisel kuul võrguettevõtte piirkonnas tarbitud biometaani koguse kohta. Raportis võetakse arvesse gaasimüüjate poolt kuni 5. (viienda) kuupäevani või sellele järgneva tööpäevani kustutatud päritolutunnistused. Juhul kui 5. kuupäev langeb nädalavahetusele või riiklikele pühadele, siis lükkub võrguettevõtja raporti genereerimine ühe päeva võrra edasi.
- 4.13. Väljastatud ja kustutatud (kasutatud) päritolutunnistuse kohta avaldab Ühing teabe kütuste ja koguste lõikes oma veebilehel igakuiselt.

5. Muud sätted

- 5.1. Pooled kohustuvad informeerima üksteist koheselt muudatustest seoses registreerumisel registris sisestatud andmetega, mis on olulised registri kasutamisel, sh kui tootmiseseade ei vasta eelnevalt esitatud informatsioonile.
- 5.2. Ühingul on õigus muuta registri kasutamise tingimusi. Ühing teavitab oluliste muudatuste rakendamisest vähemalt 30 päeva ette. Kiireloomulistel juhtudel võib muudatusi teostada ilma ette teatamata. Info katkestuste ja hoolduste osas avaldatakse registri avalehel ja/või Ühingu veebilehel.
- 5.3. Ühingul on õigus tõkestada või piirata toimingute teostamist Tootja ja/või Kaupleja poolt, kui tuvastatakse Registri väärtarvitus või kui Tootja ja/või kaupleja rikub oluliselt oma kohustusi (sh õigusaktidest tulenevaid).
- 5.4. Kui Ühing või turuosaline avastab päritolutunnistuse väljastamise, tühistamise või töötlemisega seotud vea, tuleb sellest teist poolt võimalikult kiiresti teavitada. Vea ilmnemisel päritolutunnistuse väljastamise, tühistamise või töötlemise protsessis või vea korral, mille on põhjustanud Registri rike, teevad Ühing ja turuosaline koostööd ja/või rakendavad kõiki põhjendatud meetmeid tagamaks, et viga ei too kaasa kahju tekkimist ega ebaõiglast rikastumist.
- 5.5. Kui Ühingu õigus tegutseda päritolutunnistuste osas pädeva asutusena vastavalt õigusaktidele lõpeb, on Ühingul õigus anda kõik õigused ja kohustused ühepoolseti üle uuele pädevale asutusele.
- 5.6. Kui turuosaline rikub oluliselt Tüüptingimusi, on Ühingul õigus peatada või lõpetada oma kohustuste täitmine, sealhulgas päritolutunnistuste väljastamine, tühistamine või muu töötlemine.

6. Vääramatu jõud

- 6.1. Pooled ei vastuta kohustuste rikkumise eest, kui sellise põhjuseks on asjaolud, mida pool (turuosaline või Ühing) ei saa kontrollida ega mõjutada, nt (kuid mitte ainult) sõjategevus, kodusõda, mäss, terroriaktid, üldstreigid või töösulud, vastuhakud, sabotaaž, embargod, blokaadid, mistahes riigi- või reguleerivate asutuste (tsiviil- või sõjaväelised, siseriiklikud või välismaised, riiklikud või rahvusvahelised asutused) tegevus või tegevusetus, sideliinide rikked, elektrikatkestused, tulekahjud, plahvatused, üleujutused, õnnetused, epideemiad, maavärinad või muud loodus- või inimtegevusest põhjustatud katastroofid ning kõik eelmainitutele sarnased olukorrad (vääramatu jõud).
- 6.2. Poole osas, keda vääramatu jõu sündmus mõjutab, on vastaspoole viivitamatu teavitamise korral vabandata kohustuste jooksev mittetäitmine ulatuses, milles vääramatu jõud täitmist takistab, ning selle otsesed tagajärjed, eeldusel, et mõjutatud pool rakendab kõiki võimalikke meetmeid selliste mittetäitmise põhjuste vältimiseks või kõrvaldamiseks ning nende tagajärgede leevendamiseks, ning pooled jätkavad kohustuste täitmist kohe, kui vastavad põhjused on kõrvaldatud.
- 6.3. Kui vääramatu jõu asjaolud püsivad kauem kui 30 päeva, on kummalgi poolel õigus loobuda teenusest või teenuse osutamisest, edastades teisele poolele kirjaliku teate 20 tööpäeva ette.

7. Konfidentsiaalsus

- 7.1. Ärilise, tehnilise, strateegilise, finants- või muul viisil tundliku iseloomuga informatsiooni, mis ei ole avalikult teada ja mida tavaliselt loetakse ärisaladuseks, olenemata sellest, kas see on otseselt ärisaladuseks liigitatud või mitte, käsitlevad mõlemad pooled konfidentsiaalse informatsioonina. Sellise informatsiooni avalikustamiseks on vajalik teise poole eelnev nõusolek. Eeltoodu ei kehti informatsiooni osas, mille avaldamise kohustus on Ühingul õigusaktidest tulenevalt või kui seda nõuavad õigusaktide alusel kolmandad isikud.